

AHMED HIKMET-BEL: SALZIN HRICH. (Převod z turečtiny.)

Mé drahé dítě.

Ještě jednou, ač bylo to už, myslím, tak asi po dvacáté, přelétla ona dnes večer ten rážový kus papíru, ležící na podušce pohovky. Nyní Salha vykončuje sobě své první vzpomínky z manželství, ba nejraději by chtěla je vyčísti mezi otřelými záhyby telegramu, který jí muž poslal z Beyrutu.

Na divaně rozložena, své srdce dokořán otevřevši té blahé zvěsti, že se co nevidět shledá s milou jí a drahou bytostí — tolik totiž o znamoval telegram — představuje si Mue'mina, svého chotě, an na parolodi, jež po svých vlácních Středozemního moře poskakuje, zmítá se, kymácející a otřásající, ve chvatu a spěchu každěkou minutou jej blíže a blíže nese, na ni, jen na ni myslí.

V tom přitím její tehyně, v koutě uvelelena, nahnbla svá bedra a z těžka dlouha nehybné zraky sponutí přes horní okraj brejli s onou suchou přisností, jaká právě vyplývá z drobných životních zkušeností, člověku léty utědřených.

"Pozor, holka, pozor! — současně se odtamtud ozývá — ať si nepovídáš, že Mue'minovi, ať přijde, honem okolo krku padneš a se na něho ověšíš —"

"A proč?"

"Protože pak by bylo po tvém postě veta."

"Oh!... No dobře, dobře!"

Salha pochýtila hlavu a s jakou, si zbožnou odevzdaností sklonila modré, velké oči k podlaze, nadále se hřížie do svých dum, že se s ním shledá. Teď přemítá o jedné noci, to bylo rovněž v měsíci Ramazánu: o noci, kdy jej byla u-zřela, kdy se jí tolik zalíbil, že se do něho zamilovala...

Zpomínka na uplynulé dny... Jestliže uprostřed shluku myšlenek, jež náhle nás vždy obklopi, kdykoli z oněch zapadlých koutů teď již v nívece obrácených dálav a zasutých krajů přikvačí k nám ta viehčie vzkyepění a vzruchu, by k žití vyburcovala nejmrtvější místa našich citů, až i oči zamhuřuje s dojemem podobným bolesti poraněného těla a se zvláštním jakýmsi krutým, násilným předsevzetím, — jestliže uprostřed tohoto shluku myšlenek krok za krokem své začle éasy sledujeme a na ně mžik po mžiku patříme, tu věru přímo žijeme v téhle zmiatě a spleti předstáv... Och, těchhle okamžiků!

Již čtyři léta prehla od té doby, co mezi jinými, kteří do hotelu jejího otce ve čtvrti Suelejmání byli na Ramazánní hostinku pozváni, dostavil se kteréhov večera spolu se svým otcem i Mue'minbej, vycházející onoho právě roku ze škol. Dohodováno... Po rozlehlém koridoru obydlí sluhové prostírali koberec k obyčejné postní pobožnosti; za mříží pak, jež jako každého večera, tak i dnes byla vsunutá do mezidveří mužského a ženského oddělení, vyrovnává několik opěť dvěček záhyby u pokrývad a iráckých koberečů haremem rozložených. Třáslavě, modravé světlo sesypá se s pětiramenných svícni selamlyku 2), a ještě dále až v předpokojí zřít paprsků jemné stopy, kterak se mazlivě lisají k chodníčkům na podlaze; i zavazní povel k noční modlitbě, načež hned dávají se hosté do předepsaného mytí, v prostorném předpokojí selamlyku pěkně z široka a pohodlna rukávy sobě vyhrnujíce, druh s druhem stále ještě po slovíčku vyměňujíce; v zadní části stojí muezzin-efendi, již přichystán, s ním pak několik osob jemu na výpomoc; rozhlížejí se na všechny strany, jakoby tím chtěli kradli jaksi společnost ke spěchu pobídnout, po-

něvadž, dokud tato není úplně se svými přípravami hotova, jim zatím dlužno čekat; teď každý upírá oči na linii nohou svého nejbližšího souseda, i hledí podle toho zředit plně se řady; hlasem žádoucivým a dojmavějším, u velebném, však srdcemilém tonu předčítá imán-efendi 3) božský refrain: A KTERÉ ŽE DOBRODINÍ SVĚHO PÁNA CHCETE ZAPŘÍT? v překrásné sóře "er-Rahmán" ("Slavitel") — — — Salha poznovu nyní vnímá ta slova nepfekonatelného dojmu:

Nož z hříchů svých se kajme pokorně: ad te revertor penitenter, Domine! 4) Ó, ulitaj nás v laskavosti své: iniquitatem nostram dele, Domine! — 4)

kteřýžto hymnus účastníci vždy zanotují, jen co se pronese formule: SPLYŇ POŽEHNÁNÍ NA MUHAMEDA! při každé "druhé přestávce" 5) opakovaně. Zdá se Salze, jako by opět dnes večer slyšela, kterak imán-efendi, když už byli postní pobožnost i "lichou" 6) nad modlitbu skončili, dodatkem čte ještě vznešenou perikopu desíti veršů z Koránu, napodobuje při tom akcent arabské recitace, zatím co řady své počáteční přesné se skupení poněkud již roztrhaly, poněvadž jedni členové společnosti popoší trochu vpřed, jiní zas trochy nazad postoupili, ano někteří skřivňou nohy usedli; zrovna tak jako tenkrát pohroužena, ona poznovu se teď čistotavě opájí duchovním veselím nad tím nade vším...

To bylo onoho večera, kdy Salha Mue'minabeje poprvé u-zřela: i dívala se naň s religiozní téměř oddaností — v té jeho póse — s hlavou skloněnou a rukama rozepjatými — jak se totiž ještě po skončení postní bohoslužby modlil, v pravdě upřímně a nábožně.

Čtyři roky prehly již od vyfieného hostinného večera. A v těch čtyřech letech bylo jí přestáti umohý pětřprký, mysl nanejvýš vzrušující převrat: vdala se, muž byl přezaven, matka, otec sešli smrti, jejich hotel v Suelejmání již dědicí prodán, rodina se rozptýlila, ona sama pak předsídlila se svou tehyní do tohoto domečku a pod, což jen může na bedra mladého děvčete život uvalit.

Noe spěla v před. Hodiny ukazovaly již na osmou. 7) Na ulici pozněnáhu pohasinal ruch přiznačný nocím Ramazánu; potu-chly a zmikly křičtálem jasné věsky malých nezbedů; jen několik luernou vyzvojených chodečů kráčelo tam ještě, provázení tepotem, jaký povstává z nárazů podpatků o dlaždice: slyšel's, kterak psi ze samého srdce temnot bolestně a ostře hafají; zavakala kopyta, zara-chotila kola nějakého kočáru od divadla se vracejícího, však potom již husté ticho rozložilo se vškol; přestal třeskot, kum, svist a hara-šení ulice; zašpiněle — jako se žlutlé listí projevovaly se plameny svítlen; v tom pojednou z dálky, z daleké dálky, z klidu a osamělosti opáčeného konce bylo uslyšet přerývaný, drsný rachot kotlu, zdávajícího znamení k zavěšené sušidání: dan... dan... dan!...; sotva by byla snesla svíce cesty, — při tom hlavně ovšem na prosby manželovy — Salha nemohla svému druhu života družství až do Jemenu prokázat. Ač Mue'min pouze na rok tuto cestu byl zvolil, přece nevrátil se až za tři léta, ač už v hodnosti povýšen.

Strachem, jakoby ani nechtěla vnímat ten hrozný zvuk, začala Salha třít si oči. Na sousedovic zdi tise a jemně zamoukala koška. Odmůkud, ne blízko, zakokrohál kohout, jemu pak hned v oči vřt druhý, jehož zpěv se opět dál a dál odrážel, až se zdusil a zalehl úplně. Potom ticho... hluboké, hrozivé, tmavé ticho!... U pomýšlení, že již zítra rukou

jednoho věrného přítele budou roztrhány a rozdrceny — i ta osamělost, jež se zášklebem zlobné jákce, zachmuřené satanské tváře na ní třetí své jako havran černé oči, jí svírá silou ocelové, zarezavělé pěsti — i ty zdoluhavě se loudajíce noci, jež sama a sama strá-voj — — polehoučku vztahovala Salha do předu své ruce, by už teď zlíbala ony ruce, by už teď vrhla v ně tělo své apité trýzní dávného odloučení; jakmile však váhavý záblesk lampy rozvířil klidné světlo pannující v pokojí, tu chvatně, s dětskou předostražlivo- stí spouštěla zas páže k boku.

Dva dny tomu, co Ramazan jest zde, od okamžiku jejich rozluky vrátí se po třetí. Vskaké již po celý týden byla Salha na ulicích i v domech pozorovala ona vždy stejné uchystávání k Ramazánu; vyhlédla-li k oknu, viděla, kterak nosič za nosičem venku přechází s houpavým břenem koláčů — tu červenou, tu zelenou stužkou do balíčků svázaných a na jejich proutěné krosny položených. Tam u nárožního, hrubou červenou barvou olíčeného a již valně zkriveného domu, pod výstupkem, zavěsil si sousedovic hořík malinký huben okolo krku a rychle za sebou pouštěl do něho rány, o nichž jsi mohl bezpečně za to mít, že samých skvrn ve vzduchu nadělají. Jiný chlapec, ze žlutého domu, zružený do té míry, že troufal si na protější zed' iluminací 8) napnout, nejprve sobě okenní mřížku otevřel, načež s klubkem nití a se starou jakousi cvikou v ruce popotil se a namanáhal jen což. Holobradý kostelník, jehož úlohou bylo utřítí okna a vyčistiti lampy hlavní mešity v okrese, oblečen v kabátec na způsob šasolu a na ramenou nesa trnínožku, rozháněl se po dvoře o sto šest, až se mu větrem i plky zdouvaly. V široké třídě, s kamením páte přes deváté pozpřeházeným, obnovovali právě dlažbu. Zašly-li sobě paničky navštívit známé, tu nebylo slyšet než samé výklady o přípravách ke koupe- lím. Každého dne vycházely z určitého domu ženské v mohutných závojích, pod pažďími objímajíce po povětšicem uzlíku. Její tehyně byla již vymyla dšžány na o-voené naloženiny, očistila přibor, určený k slavnostním večerám tohoto měsíce, vyřála z příslušného vaku chošábové 9) lížce a kus po- kuse otřela; s touže pak horlivostí a pečlivostí uvedla kds i spířirnu do pořádku. Každý, kdo jen pro- šel ulicí, držel si rúženec v hrsti, i ustavěné na všechny strany potřepával buď žlutým, buď zeleným nebo červeným střapečkem, jako- by tím chtěl tu radostnou zprávu zvěstovat, že Ramazán jest zde... Týmž zjevům, které skoro každého Ramazánu jí uprostřed bezstarostnosti a nevšímavosti uniká- valy, věnovala tentokráte Salha po celý týden důkladnou pozor- nost.

Než uplynulo třetího Ramazánu, tedy až nazejtří, měl parník, jemuž pro nepohodu nebylo lze do- stati se vpřed, Salze Mue'mina o- devzdat. Jen k vůli tehyni, jež sotva by byla snesla svíce cesty, — při tom hlavně ovšem na prosby manželovy — Salha nemohla svému druhu života družství až do Jemenu prokázat. Ač Mue'min pouze na rok tuto cestu byl zvolil, přece nevrátil se až za tři léta, ač už v hodnosti povýšen.

V tichu, jež však jí naštěpávalo sladké žertíky, podobně něčemu jako sledějí, že brzo s manželem se shledá, mýjely te noci minuty a hodiny. Právě když mřřila do kouta světnice, by ještě jednou uspořádal mužovo noční prádlo na jeho posteli, zaklepala služka na dvéře a ohlašovala, že postelí sušidán jest přichystána. Salha odebrala se do svého po-

koje a ulehla do lůžka, bílým tylo- vým, červeně krajkovaným šát- kem pevněji stahující sobě rusé vlasy — dotud vlhké, ač přec je- ště za dne se byla koupala; v tu chvíli zřela, kterak ve své vysoké postavě, s černými kníry a veliký- ma očima, oděn do známé vojenské uniformy, z pozadí svěčkového své- tla k ní u řinkotu šavle přichází — Mue'min. A šim vášnivěji se pod žhavými polibky tohoto roz- košného přízraku opjela, tím více klížily se jí zraky, až konečně se zahálily do neproniknutelného mraku lehkého a lahodného spán- ku.

Pomalu se mělo již rozbřesko- nout, když tu odněkud z hluboka dušeně dlouhý a těžký tón, zvuk to pšřtaly na nějaké velké parolo- di, dorazil k Salzinu sluchu, takže rychlostí vyděšeného ptáka z po- stele vylétla. Vskaké ještě hořela v koutě svěčka — ospale — unaveně — svou bledou září úlisně a lehtavě oslňuje oči mladé paní, která z onoho hustého pološera se žádostivou touhou blíže a blíže na- tahuje rty k obrazu Mue'minové v hlavách jí visícímu...

Právě byla dokonala svou po- lední pobožnost, vstala, svinula koberec, ba, chtěla už i modlitebný šátek s hlavy sejmut, když v tom přihřel kočár, pak v sledu rozlehl se zdola radostný výkřik, který mužikem zašuměl do hořejšího pa- tra; a zatím co do toho jásavého ruchu, jenž naplňoval celý dům, Salha po schodech letmo, jakoby se jen klouzala, sestupovala, — v té chvíli, jakmile uprostřed vy- dáželého vestibulu pozahledla Mue'mina, širokopascho, štíhlého a statně urostlého, v té chvíli dalo se jí srdce do takového tlukotu, jakoby se chtělo rozkošit. Ale už- tě u řinkotu šavle rozevřel ze spod pro ni přímým a upřímným způsobem Mue'min své paže, sto- je tam v majestátném vzezření velkolepé sochy; a Salha — bez všákého rozmyšlování, vrhnuvši se mezi ty paže, přes všechny výstra- hy tehyniny, dala kolikolem pro- storám zavazuet dlouhou prudkou, neodolatelné touhy — — hubič- kou — — — 10)

19. Ramazánu 1317 hidžry (— ca 1899 A. D.)

- Poznámky. 1) Devátým měsícem lunárního ro- ku muhammedánského jest posvátný Ramazán, měsíc postu. Postit se nutno přes den, z jitra do večera, přesněji — od okamžiku, kdy tmy noční již tak da- lece ustoupily, že možno černou nit od bílé rozeznat (podle Koránu II 183), až do slunce západu, kterého oba momen- ty signalisují se v Cašhrádě dělovou ranou. Půst ve smyslu muslimského u- čení neznamena pouze větší či menší újmu na jídle, nýbrž: absolutně se zdr- žet jakýchkoliv požitiv, ať pevných či tekutých, dále tabáku, cigaretového i šuppačeho, voňavek, ba i — veškerých erotických výlevů, k nimž (aspoň dle tur. lidového názoru) počítá se též hu- bička. Toť basis našeho vypravování. 2) To jest: místností mužům vyká- zaných. 3) — patrně nábože zmlouňý muze- zin-efendi v hodnosti "staršího bra- tra." 4) V originále arabsky. 5) Popisována tu (speciálně Ra- mazánní, velmi dlouhá) pobožnost dělí se na 5 stejných skupin po 4 skoro stej- ných částech (rak "leh). "První", zee- la krátká, přestávka spadá vždy mezi dvě a dvě rak "y", "druhá", delší, mezi jednotlivé skupiny. 6) To jest z 1, 3, 5, 7, 9 n. 11 rak " po suše (— 4x5 rak "y) Ramazánní po- božnosti. 7) Podle tureckého času, jehož hodi- na prvá začíná se západem slunce. 8) Oblíbené Ram. zaměstnání dětí, k němuž netřeba než motouzu, cviky a lampionu. Jeden konec motouzu ováče se totiž na určité místo, o něco pak ní- že, proti němu, druhý. Po tomto motou- zu sponutí se lampion na cviku připev- ňovaný, jiným pak do těle cviky zastrče- ným opět vytahuje. 9) Chošáb, v prostornější turecké výslovnosti chošaf, jest řřava ze zava- ročného ovoce a různými vonnými a slad- kými ingrediencemi. 10) A Salha (— Pia, Optima!), z té- dleše milující svého Mue'mina (t. j.

Letní výletní vlaky okružní pro turisty k pacifickému pobřeží. \$50 \$65 \$75

Union Pacific Hlavní cesta západu. Nové a přímé spojení s Národním Parkem Yellowstone Elektrické blokové signály. Výborné jídelny na všech vlacích. GERRIT FORT, Passenger Traffic Manager, OMAHA, NEBRASKA.

Dobré pivo jest lék Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru FREMONT BRW'G CO. FREMONT, NEB. Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a doporučeno lékaři.

5-čtvrtí sek- cí na prodej. Krásný rovný pozemek, osetý modrou travou a jetelem, 4 1/2 míle od Schuyler, Neb., po \$75 akr. Dvě čtvrtě pozemku krásných luk, nejlepších to v Colfax okrese po \$75 akr. Podmínky: Třetina hotově a zbytek na čas se 6 proc. úroku. Majitel je nucen těchto 7 čtvrtí prodati a proto udává cenu tak mírnou. Dobrá příležitost pro zařízení farmy. Lepších pozemků nenajdete. Vše bližší sdělí administrace Pokroku Západu. 35-tfe

RELiance STOCK FOODS AND REMEDIES jsou osvědčeny co jistý podpova- tel tučnění a udržování dobytka ve zdravém stavu. Výrobky naše pozůstávají pouze z čistých léčivých součástek, neobsahují žádné příměsky jako otruby, korna a pod., neb tyto každý si může sám přimíchati a předěti mnohé laciné preparáty. MY RUČIME za naše zboží a každému peníze vrátíme, pakli naše zboží se neosvědčí po správném upotřebení. Nástedující obchodně prodávají naše výrobky a žádáme všechny krajaný, by s důvěrou se na ně se obrátili: Horáček & Kavalec, Bruno; A. C. Coufal, Brainard; Krenk a Kavka, Dwight; J. J. Matouš, Abie; Wallas Bros, Morse Bluffs; F. B. Kubik, Clarkson; J. R. Kosa, Milligan; Fr. Boháč, Howells; F. Táborský, Dodge; F. J. Kunel, Crete; J. J. Pelan, Bee. GROCERS SPECIALTIES COMPANY, OMAHA, NEBRASKA. Žádáme krajaný, ky se přesvědčí o spolehlivosti naší u vydavatelství tohoto listu. G. HORÁČEK, Mgr.